

ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ - СТАРШОКУРСНИКІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Українська медична стоматологічна академія

Петрушанко Т.О., Іленко Н.М., Литовченко І.Ю., Ніколішина Е.В.

Упровадження інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання студентів-випускників при вивченні дисципліни «Терапевтична стоматологія» забезпечує подальше вдосконалення освітнього процесу, його доступність та ефективність.

Ключові слова: знання, якість навчання, навчальний процес.

The introduction of innovative technologies and interactive methods for training graduate students in the study of discipline "therapeutic dentistry" ensures the further improvement of the educational process, its accessibility and effectiveness.

Keywords: knowledge, quality of teaching, educational process.

Підвищення якості медичної освіти, забезпечення її мобільності, привабливості, конкурентоспроможності на ринку праці вимагає подальшого вдосконалення організації навчального процесу на засадах гуманності, особистісно-орієнтованої педагогіки, розвитку і саморозвитку студентів.

Як відомо, освітній процес у навчальному закладі, де відбувається підготовка фахівців медичного профілю, дуже специфічний і характеризується, в першу чергу, своєю цілеспрямованістю в забезпеченні отримання повноцінних знань, виконання життєво необхідних лікувальних дій щодо підтримки здоров'я людей. Успіх у досягненні поставлених цілей досягається в разі реалізації всіх ланок відомої педагогічної триади «знання – уміння – навички» [1;2].

Мета – активне впровадження інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання студентів-випускників при вивченні дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Основна частина. Одним із напрямів підвищення якості підготовки студентів-старшоккурсників на кафедрі терапевтичної стоматології стало вдосконалення послідовності й наступності у викладанні навчальної дисципліни в період усього терміну навчання, що дозволяє студентам здобувати міцніші фундаментальні та спеціальні знання, які довго зберігаються. Цей аспект є одним із головних критеріїв для успішного складання ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматологія».

На кафедрі пріоритетом стало впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечує подальше вдосконалення освітнього процесу, доступність та ефективність навчання. Студенти мають повний доступ до методично-навчальної документації кафедри, методичної та навчальної літератури. Великого значення набуває активне використання міжнародних джерел і web-ресурсів, впровадження телекомунікаційних і дистанційних технологій у навчальний процес. З розвитком апаратного і програмного забезпечення комп'ютерів і комунікаційних технологій виникла можливість суттєво розвивати сферу створення освітніх web-ресурсів. Студенти мають можливість брати участь у навчальних і наукових Інтернет-конференціях, вебінарах, лекціях тощо.

Важливою особливістю навчального процесу на кафедрі є тісне поєднання теоретичної та практичної підготовки студентів. Специфіка професійної діяльності лікаря вимагає посиленої уваги саме відпрацюванню практичних навичок роботи з хворим. На кафедрі терапевтичної стоматології студенти мають можливість відвідувати фантомні майстер-класи з відпрацювання практичних умінь і навичок у позаурочний час. Під наглядом викладача, починаючи з четвертого курсу, студенти проводять самостійний стоматологічний прийом пацієнтів під час практичних занять.

Певну роль у підвищенні якості навчання відіграє самостійна робота студентів (СРС), значення якої збільшується. Слід зазначити, що вибір форми самостійної роботи визначається не місцем її в навчальному процесі, а видом професійної діяльності, яку вона реалізує. На навчальному занятті самостійна робота регламентована в часі та проводиться під керівництвом викладача. При цьому використовуються модельні об'єкти (фантоми, ситуаційні задачі, завдання, схеми, алгоритми, рисунки, таблиці, тести та ін.) та емпіричні об'єкти (стоматологічні пацієнти, рентгенограми, морфологічні препарати, дані лабораторних досліджень, прилади, лікарські засоби тощо). Контроль результатів такої роботи відбувається в рамках заняття. Позааудиторна самостійна робота не визначається жорсткими тимчасовими рамками, не завжди вимагає умов кафедри і консультації викладача, а контроль її результатів, як правило, віддалений. Для підвищення ефективності самостійної роботи студентів важливу роль відіграє управління виконанням даною роботою, яким служить методичне і дидактичне забезпечення навчального процесу. Найбільш раціональним видом самостійної роботи на кафедрі стало оформлення результатів курації стоматологічного пацієнта у вигляді академічної історії хвороби та її захист.

До кожного практичного заняття розроблені методичні рекомендації для самостійної роботи студентів трьома мовами, які містять теоретичну основу викладення теми, тестові завдання і ситуаційні задачі для самоконтролю [3].

Посилена увагу на кафедрі звертаємо на розвиток інтелектуальної активності студентів. При цьому студент-старшоккурсник має відчувати себе рівноправним суб'єктом навчального процесу, прагнути стати кваліфікованим фахівцем. Цій мотивації сприяє систематична спільна навчально-дослідницька діяльність викладачів і студентів. Викладачі кафедри використовують заохочувальні (ранжування студентів, застосування рейтингової системи), інтелектуальні (заохочення до науково-дослідної роботи, зацікавлення студента новими видами діяльності) й організаційні (можливість завчасно скласти екзамен, проста і зрозуміла система контролю за самостійною роботою)

мотиваційні методи. Студенти беруть активну участь у науково-дослідній роботі кафедри, зокрема в студентському науковому товаристві, а результати своєї праці доповідають на академічних, всеукраїнських і міжнародних конференціях, олімпіадах.

Контроль знань студентів – це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання. Контроль якості результатів навчання – одна з гострих проблем методичного характеру. Саме тому посилення уваги до проблеми контролю занять викликане не тільки бажанням визначити ступінь підготовленості студентів, рівень якості викладання, а і потребою вдосконалення системи навчання [4].

На кафедрі терапевтичної стоматології в навчальному процесі застосовуються різноманітні форми контролю знань: попередній (вхідний), поточний, тематичний і підсумковий модульний. Попередній контроль (діагностика вхідного рівня знань студентів) є своєрідною передумовою успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань для використання їх викладачем як орієнтування в складності матеріалу. Вхідний контроль проводиться на перших заняттях, щоб оцінити рівень знань студентів. Для цього студенти V курсу складають комп'ютерний тестовий контроль, який містить тестові завдання і ситуаційні задачі банку даних до ліцензійного іспиту «Крок 2», також проводиться опитування й оцінюється володіння практичними навичками. Поточний контроль знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе лише на підставі даних поточного контролю. Завдання поточного контролю полягають у виявленні обсягу, глибини і якості сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; визначення недоліків у знаннях. Це дає можливість намітити шляхи їх усунення, виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їхній роботі, виявити рівень опанування навичок самостійної роботи і визначити шляхи і засоби їх розвитку. Головне завдання поточного контролю – допомогти студентам організувати свою роботу, навчитися самостійно, відповідально і систематично вивчати всі теми дисципліни.

Практичні навички оцінюємо систематично на кожному занятті біля стоматологічного крісла. Аналіз проводимо індивідуально і диференційовано, з урахуванням ступеня опанування практичних навичок студентами. Особливу увагу звертаємо на вміння фізикального обстеження хворих, проведення диференційованого діагнозу з урахуванням сучасних методів діагностики, формулювання клінічного діагнозу відповідно до сучасних класифікацій, призначення адекватного диференційованого лікування, надання допомоги при невідкладних станах. Також відбуваються усне опитування студентів, розбір тестових завдань і ситуаційних задач банку даних до ліцензійного іспиту «Крок 2», що дозволяє глибше оцінити ступінь знань студентів.

Підсумковий контроль виконується на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні навчання чи на окремих його закінчених етапах. Він передбачає підсумковий модульний контроль і державну атестацію з охопленням усього переліку питань теоретичної і практичної підготовки студентів.

Успішна реалізація всіх складових частин організації та забезпечення навчального процесу на кафедрі терапевтичної стоматології дозволяє вдосконалювати підготовку кваліфікованих стоматологів для задоволення потреб кадрового ринку охорони здоров'я не тільки України, а й багатьох країн світу.

Список використаної літератури

1. Беляєва О.М. Деякі аспекти викладання клінічної термінології студентам-іноземцям // Особливості організації навчально-виховного процесу зі студентами-іноземцями у медичному ВУЗі / О.М. Беляєва // Матеріали доповідей навч.-метод. конф. – Полтава, 2003. – С. 14-17.
2. Ждан В.М. Досвід упровадження нових форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шешукова // Інтеграція української медичної освіти в європейський та американський медичний простір: матеріали навч.-наук. конф. – Тернопіль, 2006. – С.34-35.
3. Самостійна робота студентів на кафедрі терапевтичної стоматології, як одна із форм освітнього процесу / [Петрушанко Т.О., Ніколішина Е.В., Іленко Н.М., Литовченко І.Ю.] // Реалізація закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Тернопіль, 2015. – С.363-364.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.